

## Shrnutí hlavních poznatků

- V Karlovarském kraji žilo k 31. 12. 2016 celkem 296 749 obyvatel, mladých osob do 29 let bylo ke stejnému datu 92 801, to představuje 31,3 % populace kraje. Za posledních 10 let tak počet mladých v Karlovarském kraji doznal pokles o 17 363 a jejich podíl na celkové populaci kraje se snížil o 4,6 procentního bodu.
- Průměrný věk obyvatel kraje dlouhodobě narůstá, stejně jako v celé České republice. V roce 2016 byl průměrný věk obyvatel kraje 42,4 let, za posledních 10 let tak doznal nárůst o 2,8 roku. Karlovarský kraj je tak jeden z regionů s nejvyšším průměrným věkem obyvatel.
- V roce 2016 se v Karlovarském kraji narodilo 2 815 dětí, z toho matkám do 29 let 1 556 dětí, což činí 55,3 %. Výrazným jevem je skutečnost, že se neustále ve větší míře rodí děti svobodným matkám. Za 10 let vzrostl tento podíl u mladých matek na 73,5 % (o 15,6 procentního bodu).
- V Karlovarském kraji dochází k celkovému úbytku obyvatelstva, a to nejen přirozenou měnou (více zemřelých než narozených), ale i záporným saldem migrace. Také mladí lidé do 29 let opouštějí Karlovarský kraj. V roce 2016 dosáhlo záporné migrační saldo u mladých do 29 let hodnoty 397. Mladí lidé a mladé rodiny s dětmi se stěhují za lepší práci s lepším finančním ohodnocením a lepšími životními podmínkami.
- Český statistický úřad na základě sčítání lidu 2001 a 2011 zpracoval projekci obyvatel ČR do roku 2050. Z výsledků projekce vyplývá, že by se měl počet obyvatel Karlovarského kraje neustále snižovat, do roku 2050 by mělo dojít ke snížení počtu obyvatel dokonce o 15,3 %. To se týká i poklesu mladé populace do 29 let, kdy by v roce 2050 činil její podíl na celkovém počtu obyvatel o 6,2 procentního bodu méně než v roce 2016.
- Při pohledu na mladou generaci z úhlu vzdělávání zjišťujeme, že počet dětí v mateřských školách kulminoval ve školním roce 2013/2014 (9 565 dětí). Na základních školách byl zaznamenán nejnižší počet žáků ve školním roce 2011/2012 a od tohoto roku neustále stoupá. Ve školním roce 2016/2017 dosáhl 24 845 žáků.
- U středoškolského a vysokoškolského vzdělávání pozorujeme v Karlovarském kraji ve sledovaném období neustálý pokles počtu studentů, což je způsobeno jednak poklesem mladé populace u středoškolského studia a u vysokoškolského studia i poklesem zájmu o studium.
- Z výsledků Výběrového šetření pracovních sil vyplývá, že z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel nad 15 let v Karlovarském kraji činí mladí ve věku 15–29 let 17,7 %. Tento podíl je třetí nejvyšší ze všech regionů České republiky. Ekonomická aktivita u mladé generace stoupá s věkem, což je logické vzhledem k tomu, že mladí lidé často ještě studují některý typ střední či vysoké školy a připravují se na své budoucí povolání.
- Průměrná hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře vykazuje v posledních pěti letech každoroční meziroční nárůst, stejně jako průměrný hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře. Průměrná hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře v našem kraji činila v roce 2016 celkem 24 390 Kč, mladí zaměstnanci ve věku 20–29 let pobírali měsíčně průměrně 21 102 Kč a ti nejmladší do 20 let pouze 17 667 Kč. V nepodnikatelské sféře pobírali zaměstnanci v Karlovarském kraji v roce 2016 hrubý měsíční plat ve výši 27 712 Kč a mladí zaměstnanci ve věku 20–29 let ve stejném roce pobírali měsíčně 22 684 Kč. V celorepublikovém srovnání se jedná o nejnižší či jedny z nejnižších průměrných mezd ze všech regionů České republiky.
- Čerství absolventi škol patří mezi rizikové skupiny ekonomicky aktivních obyvatel, kteří se hůře uplatňují na trhu práce. V Karlovarském kraji bylo k 30. 4. 2016 v evidenci úřadů práce celkem 290 absolventů škol. Z celkového počtu absolventů jich 37,6 % bylo evidováno více než 5 měsíců. Tento podíl se tak oproti předchozím dvěma letům, kdy činil více než 50,0 % všech absolventů evidovaných na úřadech práce, výrazně snížil.
- Úřady práce v Karlovarském kraji nabízely k 31. 12. 2016 celkem 1 144 volných pracovních míst určených pro absolventy a mladistvé, za posledních 5 let se tak nabídka těchto volných pracovních míst zvýšila šestinásobně. Počet uchazečů – absolventů a mladistvých – evidovaných na úřadech práce vykazoval ve stejném období naopak klesající trend, v prosinci 2016 bylo těchto uchazečů celkem 456, což je o 825 uchazečů, tj. o 64,4 % méně než v prosinci roku 2012. Na jedno volné pracovní místo určené pro absolventy a mladistvé tak v prosinci roku 2016 připadalo 0,4 uchazečů, zatímco v prosinci 2012 to bylo 6,7 uchazečů – absolventů a mladistvých.



- Počet praktických lékařů pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů dosáhl v Karlovarském kraji v roce 2013 hodnoty 10,4. Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost činil v roce 2013 celkem 966 a oproti roku 2008 vzrostl o 7,7 %.
- Podíváme-li se na pacienty oboru alergologie ve věku 15–19 let vztažené na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013, zjišťujeme, že Karlovarský kraj má výrazně lepší výsledky než kolik činí republikový průměr, a to u všech diagnóz.
- Alarmující je ukazatel kouřících rodiček v těhotenství vztažený na 1 000 rodiček. V Karlovarském kraji kouřilo v roce 2015 více než 210 rodiček z 1 000. V celorepublikovém srovnání dopadl Karlovarský kraj nejhůře ze všech regionů ČR.
- Největší počet mladých lidí využívá sociálních služeb ve formě nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. V Karlovarském kraji této služby využívalo v roce 2016 celkem 509 klientů, což představuje meziroční nárůst o 14,4 %. Další významnou službou jsou sociální poradny, jejichž služeb v roce 2016 využilo 316 klientů a proti roku 2009 došlo k nárůstu využití této sociální služby o 280,7 %.
- V Karlovarském kraji bylo při Sčítání lidu, domů a bytů 2011 sečteno celkem 128 904 hospodařících domácností. Z celkového počtu takovýchto domácností bylo 7,5 % domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let a největší podíl těchto mladých domácností tvořily domácnosti jednotlivců (12,2 %, tj. 5 524 domácností).
- Z celkového počtu domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let v Karlovarském kraji žila většina (83,9 %) v bytových domech a jen malý podíl v rodinných domech (14,4 %). Toto rozložení domácností s mladou osobou v čele podle druhu domu se nijak výrazně nemění, ať už se jedná o domácnosti s 1 úplnou rodinou, s 1 neúplnou rodinou či o domácnosti jednotlivců.
- Jednou z forem volnočasových aktivit mládeže je návštěva základních uměleckých škol. V Karlovarském kraji bylo ve školním roce 2016/2017 zapsáno do základních uměleckých škol 9 404 dětí, což bylo o 5,5 % více než ve školním roce 2007/2008. Zájem o umělecké obory dlouhodobě převažuje u děvčat a vůbec nejvíce se děti přihlašují do oborů hudebních.
- Mladí lidé jsou v současnosti velmi úzce spjatí s informačními technologiemi, čím dál více využívají internet, jak samostatně na počítači, tak v mobilních telefonech. Účast mladých na sociálních sítích vzrostla za pět let o cca 30,0 %. Využívání internetového bankovníctví a nakupování po internetu vzrostlo od roku 2011 do roku 2015 jednou tolik.
- V Karlovarském kraji bylo v roce 2016 registrováno 11 146 čtenářů ve věku do 15 let. Tento počet činil na celkovém počtu registrovaných čtenářů podíl 27,6 %.
- V Karlovarském kraji bylo v roce 2016 stíháno či vyšetřováno celkem 3 757 osob, což je proti roku 2009 o 31,9 % méně. Tak jak klesá celkový počet stíhaných/vyšetřovaných osob, klesá i počet nezletilých a mladistvých v této kategorii. U nezletilých došlo za sledované období k poklesu o 49,0 % a u mladistvých o 66,1 %.
- Celkový počet dopravních nehod v Karlovarském kraji vzrostl od roku 2010 do roku 2016 o 54,0 %. Mladí řidiči do 29 let podílející se na dopravních nehodách dosáhli podílu 24,3 % z celkového počtu řidičů. Celkově u počtu mladých řidičů, kteří zavinili dopravní nehody, došlo za sledovaných 7 let k nárůstu o 28,5 %.
- Mladá generace v Karlovarském kraji se neúčastní zvláště aktivně veřejného života. Jednou z oblastí veřejného života jsou volby. Stejně tak jako u ostatních voličů, je účast mladých na hlasování ve všech typech voleb dlouhodobě nejhorší v České republice. V mladé generaci není ani mnoho těch, kteří se chtějí zapojit do politického života svou kandidaturou.
- Pokud uvážíme zhruba 30,0 % volební účast v kraji, pak přišlo v roce 2016 k volebním schránkám k volbám do zastupitelstev krajů jen cca 12 tis. mladých lidí. Podíl mladých voličů v kraji doznal od voleb do zastupitelstev krajů v roce 2000 do stejných voleb v roce 2016 pokles o 5,9 procentního bodu na 17,0 %.
- Při pohledu na volby do zastupitelstev obcí v roce 2014 kandidovalo celkem 10,7 % mladých kandidátů do 29 let. Ze srovnání obou pohlaví vyplývá, že mladí muži jsou v této oblasti veřejného života mnohem aktivnější než ženy. Úspěšnost mladých ve věku do 29 let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 dosáhla v kraji 8,4 %.

